

*Handläggare:
Fredrik Persson
Berit Ekedahl*

Befrielse från patientavgift gällande patienter med komplexa vårdbehov för besök på landstingets nya öppenvårdsmottagning vid rättspsykiatri i Huddinge

Ärendet

Vid sammanträde i Medicinsk programberedning 5 den 16 juni 2005 framfördes förslag att besöken vid den nya öppenvårdsmottagningen vid Rättspsykiatri i Huddinge blir avgiftsfria för patienten. Förslaget framfördes av styrgruppen för planeringsarbetet av en ny öppenvårdsmottagning med rättspsykiatri och beroendevård.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsutskottet beslutar

att föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta att besök på den nya öppenvårdsmottagningen vid Rättspsykiatri i Huddinge är avgiftsfria för patienterna och att avgiftsbefrielse gäller från driftstart samt

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens synpunkter

Behovet av öppenvård för patienter med mycket komplexa vårdbehov är stort och behöver tillgodoses för vissa grupper av patienter/klienter som är aktuella hos den rättspsykiatriska vården, beroendevården, den allmänpsykiatriska vården och Kriminalvårdsmyndigheten.

Efter beslut av hälso- och sjukvårdsutskottet den 17 december 2004 pågår ett planeringsarbete med siktet att öppna en högspecialiserad öppenvårdsmottagning med personal från den rättspsykiatriska vården, beroendevården och frivården.

Målgruppen är patienter 18 år och äldre från hela Stockholms län.

Mottagningen är avsedd för fyra kategorier av patienter som inte är helt avgränsade från varandra.

- LRV-patienter med särskild beteendeproblematik och/eller missbruk som är utskrivna eller på permission från slutenvård.
- Klienter inom frivården med behov/föreskrift om öppen psykiatrisk vård.

- Psykiskt sjuka/personlighetsstörda missbrukare med drogrelaterad farlighet.
- Särskilt vårdkrävande patienter inom allmänpsykiatri, d v s personer med missbruk, personlighetsstörningar samt psykoser i kombination med hotfullt och aggressivt beteende.

Rättspsykiatriska sektionen vid Psykiatrikliniken Sydväst samt Beroendecentrum Stockholm planerar för driftstart av mottagningen i januari/februari 2006. Mottagningen blir belägen i rättspsykiatriens lokaler i Huddinge. Uppdraget kommer att finansieras inom budgetram, bl a genom de medel som avsatts för särskilda satsningar inom psykiatri.

Patientavgifter

Vårdgivarna har anfört att kontanthantering inte bör förekomma vid mottagningen av säkerhetsskäl. Dessutom kommer många patienter troligen inte vara motiverade att betala för vård som har en viss "tvångsanknytning". För de patienter som inte betalar patientavgiften tillämpas landstinget kravrutiner. Det innebär risken är stor för att många patienter restförs hos kronofogden och därefter får påbörja sin rehabilitering med skulder.

Med bakgrund av detta anser förvaltningen att det är rimligt att besök på mottagningen är avgiftsfria.

Antalet besök beräknas till ca 10 000 per år varav 3000 är läkarbesök. Förvaltningens bedömning, med hänsyn till gruppens förväntade betalningsförmåga, effekter från högkostnadsskyddet samt erfarenheter från psykosteamens patientintäkter, är att inkomstbortfallet blir ringa.

Det bör dessutom noteras att denna grupp patienter inte är befriad från patientavgift vid besök på andra mottagningar i landstinget eller i slutenvård. Avgiftsbefrielse gäller således endast vid besök på denna mottagning.

Under ärendets beredning har fråga väckts om det finns andra patientgrupper som också borde få göra avgiftsbefriade besök. Beställare Vård anser att landstinget med hänvisning till den kommunala likställighetsprincipen bör vara mycket restriktivt med att medge undantag från de generella avgiftsreglerna men att det finns alldeles speciella skäl som ovan angivits för att särbehandla besök vid den rättspsykiatriska mottagningen. Några andra grupper med lika starka skäl för avgiftsbefrielse finns inte och några konkreta förslag från verksamheterna att undanta fler grupper föreligger inte.